

جزئیات پیش‌نویس آیین‌نامه اجرایی ستاد تسهیل و رفع موانع تولید

ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات و مشوق‌های جدید به واحدهای تولیدی در پیش‌نویس آیین‌نامه اجرایی ستاد تسهیل و رفع موانع تولید پیش‌بینی شد. ستاد تسهیل و رفع موانع تولید به موجب الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب 30 اردیبهشت سال 1397 از پشتوانه قانونی مجلس برخوردار شد و ظرف دو ماه از این تاریخ باید آیین‌نامه آن تدوین می‌شد. حال با اتمام مهلت پیش‌بینی شده برای تدوین پیش‌نویس آیین‌نامه این ماده قانونی وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام به تدوین پیش‌نویس آن کرده و نظرسنجی با بخش خصوصی برای نهایی کردن آن را در دستور کار قرار داده است.

براساس پیش‌نویس آیین‌نامه اجرایی ماده واحده قانون الحاقی رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور دو بخش «ستاد» و «کارگروه» برای اجرایی کردن این ضوابط و تعاریف در نظر گرفته شده است. ریاست ستاد به عهده وزارت صنعت، معدن و تجارت و ریاست کارگروه نیز بر عهده کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید در هر استان خواهد بود. براساس پیش‌بینی‌های صورت گرفته اعطای تسهیلات و مشوق‌های جدید به واحد تولیدی، حداقل به میزانی خواهد بود که واحد تولیدی امکان فروش و حداقل خودگردانی مالی را داشته باشد و همچنین موجب تسهیل وصول مطالبات و معوقات بانکی شود. به همین دلیل کارگروه باید با اعمال مشوق‌ها و تسهیلات؛ افزایش تولید، صادرات، اشتغال، بهره‌وری، ارتقای کیفیت محصولات و پایداری واحدهای تولیدی را محقق کند. در این پیش‌نویس و در راستای تحقق اهداف برای رفع موانع تولید 18 وظیفه و اختیار برای ستاد در نظر گرفته شده است و وظایف و اختیارات پیش‌بینی شده برای کارگروه نیز در 32 بند گنجانده می‌شود.

وظایف و اختیارات ستاد

در شرح وظایف پیش‌بینی شده برای ستاد که تصمیمات و اختیارات آن در سطح ملی صورت می‌گیرد در مجموع 18 وظیفه و اختیار در نظر گرفته شده است. در بند اول وظایف پیش‌بینی شده برای این بخش آمده بررسی و اتخاذ تصمیم جهت سیاست‌گذاری، اصلاح ضوابط و مقررات و اتخاذ تصمیم در سطوح ملی و استانی برای رفع موانع تولید، تسهیل امور سرمایه‌گذاری، تولید و صادرات و واردات مواد اولیه و ماشین‌آلات و تجهیزات مورد نیاز بخش تولید با رعایت قوانین مربوطه صورت گیرد. دومین وظیفه و اختیار پیش‌بینی شده برای این بخش به بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به اولویت تامین مواد اولیه و تجهیزات مورد نیاز واحدهای تولیدی با تاکید بر تامین از منابع داخلی موضوع ماده 37 قانون رفع موانع تولید اختصاص دارد. بررسی و اتخاذ تصمیم جهت سیاست‌گذاری برای تسهیل دسترسی و تامین زیرساخت‌های مورد نیاز واحدهای تولیدی با رعایت قوانین مرتبط یکی دیگر از موارد پیش‌بینی شده برای این گروه است. اما پنجمین وظیفه و اختیار در نظر گرفته شده به بررسی و اتخاذ تصمیم جهت رفع موانع پیش‌روی واحدهای تولیدی مشمول این آیین‌نامه در تمامی حوزه‌های مرتبط با بخش تولید و صادرات، با هدف افزایش رونق تولید رقابت‌پذیر، تثبیت یا افزایش اشتغال، افزایش بهره‌وری و افزایش صادرات با رعایت قوانین مربوطه در نظر گرفته شده است. اما ششمین بند پیش‌بینی شده در شرح وظایف این ستاد به بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به رفع موانع سرمایه‌گذاری و کمک به تکمیل و راه‌اندازی طرح‌های نیمه‌تمام بازمی‌گردد و در هفتمین بند مدنظر برای این بخش نیز بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به تعیین تکلیف بدهی‌ها و تامین مالی مورد نیاز بخش تولید و تجارت دیده شده است. اما در هشتمین وظیفه و اختیار در نظر گرفته شده بررسی و اتخاذ تصمیم درخصوص اختلافات بین واحدهای تولیدی و دستگاه‌های اجرایی کشور مشمول این آیین‌نامه در نظر گرفته شده است. تصمیم‌گیری درخصوص پرونده‌های ارجاع شده از سوی کارگروه‌ها یکی دیگر از وظایفی است که به عهده ستاد گذاشته است.

علاوه بر موارد مذکور احصا و جمع‌بندی گزارش‌های اثربخشی دستورالعمل‌های مرتبط با حوزه تولید بررسی و اتخاذ تصمیم لازم جهت اصلاح آنها دهمین وظیفه و اختیار واگذار شده به ستاد خواهد بود. از سوی دیگر تدوین بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط به این آیین‌نامه و قانون و ابلاغ به ارکان ستاد نیز یکی دیگر از وظایف و اختیاراتی است که به عهده ستاد گذاشته شده است. براساس پیش‌نویس این آیین‌نامه مصوبات ستاد بر دیگر مقررات (آیین‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها) مرتبط با موضوع مصرح در این قانون ارجح و از قابلیت اجرا برخوردار است. همچنین براساس سیزدهمین وظیفه و اختیار در نظر گرفته شده بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد پیشنهادهای واصله از دستگاه‌های اجرایی و یا تشکل‌های سراسری تولیدی به منظور رفع مسائل و مشکلات واحدهای تولیدی در سطح ملی به عهده ستاد گذاشته شده است. نظارت دوره‌ای بر عملکرد کارگروه‌های استانی و اعلام نتایج عملکرد و اثربخشی مصوبات بر رونق تولید در بازه زمانی سه ماهه از دیگر وظایفی است که بر عهده این بخش گذاشته شده است. پانزدهمین وظیفه و اختیار پیش‌بینی شده برای این بخش به تعیین شرایط بازپرداخت تسهیلات حساب ذخیره ارزی و تسهیلات صندوق توسعه ملی در چارچوب اختیاراتی که باید در جهت رفع موانع تولید به ستاد تفویض شود بازمی‌گردد. اما براساس یکی دیگر از اختیارات، ستاد می‌تواند نسبت به تعیین تکلیف تسهیلات وجود اداره شده پرداختی به واحدهای تولیدی موضوع تصره‌ها و بیوست‌های قوانین بودجه سال‌های ماقبل قانون برنامه ششم توسعه کشور، اعم از بخشش تمام یا بخشی از اصل سود و جرایم متعلقه اقدام و گزارش آن را به سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال کرده و سازمان مذکور در موارد لزوم اصلاحات مورد نیاز را در بودجه‌های سنوایی منظور کند؛ (به عنوان یارانه تولید در نظر گرفته شود) دستورالعمل مربوطه و در صورت لزوم تفویض اختیار موضوع این ماده به کارگروه‌های استانی توسعه ستاد به کارگروه‌ها ابلاغ می‌شود.

همچنین بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد تعیین هیات اجرایی برای اداره واحدهای تولیدی و جلوگیری از تعطیلی آنها در موارد ضروری با هماهنگی هیات حمایت از صنایع و انجام هماهنگی و اقدام لازم جهت رسیدگی خارج از نوبت محاکم قضایی به مصوبات ستاد و کارگروه‌های استانی دو وظیفه و اختیار دیگر پیش‌بینی شده برای ستاد است.

وظایف و اختیارات کارگروه

اما براساس پیش‌نویس آیین‌نامه اجرایی ستاد تسهیل و رفع موانع تولید همچنین مقرر شده بخشی از آیین‌نامه این بند قانونی از سوی کارگروه‌های استانی در استان‌ها اجرایی شود؛ برای این کارگروه‌ها نیز 32 وظیفه و اختیار در نظر گرفته شده است. البته کارگروه‌های استانی برای اعطای تسهیلات و مشوق‌های جدید این نکته را باید در نظر بگیرند که این تسهیلات به واحدهای تولیدی خواهد رسید که بتوانند امکان فروش و حداقل خودگردانی مالی را داشته باشند. براساس اولین بند از وظایف و اختیارات در نظر گرفته شده برای این کارگروه‌های استانی اتخاذ تصمیم برای تسهیل دسترسی و تامین زیرساخت‌های مورد نیاز واحدهای تولیدی اعم از لجستیک، انرژی، جاده و نظایر آن، تا درب واحد تولیدی به صورت رایگان، اعتباری یا تقسیط بلندمدت به عهده این کارگروه‌ها خواهد بود. در دومین بند از شرح وظایف این کارگروه‌ها آمده هدایت منابع مالی (اعم از منابع بودجه‌ای یا منابع داخلی بانک‌ها) در استان در چارچوب قوانین بالادستی و برنامه ریزی برای اختصاص سهم مناسب از منابع به بخش تولید نیز برعهده کارگروه‌های استانی خواهد بود.

بررسی و اتخاذ تصمیم برای تامین مالی جهت تکمیل زیرساخت‌های معادن هر استان با استفاده از حقوق دولتی مکتسبه در همان استان با رعایت قوانین مربوطه از دیگر وظایف و اختیارات کارگروه‌های استانی است. اما چهارمین وظیفه و اختیار پیش‌بینی شده برای کارگروه‌های استانی به اتخاذ تصمیم برای تامین مالی مناسب واحدهای تولیدی به ویژه طرح‌های نیمه‌تمام با همکاری بانک‌های عامل با ارائه برنامه توجیهی فنی، مالی و اقتصادی مورد تایید بانک و کارگروه توسط واحدهای تولیدی بازمی‌گردد. اتخاذ تصمیم و حل اختلاف موضوعات بین واحدهای تولیدی و دستگاه‌های اجرایی یکی دیگر از اختیارات کارگروه‌های استانی پیش‌بینی شده است. ششمین وظیفه و اختیار در نظر گرفته شده برای کارگروه‌ها به اتخاذ تصمیم تسهیل اعطای جواز صادراتی با روش‌های غیر

تقدی شامل تهاثر با حقوق دولتی (مالیات- تامین اجتماعی، حقوق گمرکی، حقوق دولتی معادن و... یا صدور اوراق) با رعایت قوانین باز می گردد. اتخاذ تصمیم برای تسهیل در وصول مطالبات واحد تولیدی از دستگاه های اجرایی دولتی به وسیله تهاثر بدهی های مالیاتی واحد تولیدی یا رعایت قوانین مربوطه از دیگر وظایف و اختیارات پیش بینی شده برای کارگروه های استانی است. از سوی دیگر براساس پیش نویس آیین نامه اجرایی ستاد تسهیل و رفع موانع تولید بررسی و اتخاذ تصمیم جهت تسهیل در امور رسیدگی به مسائل مالیاتی به ویژه تسهیل در تشکیل هیات ها و شوراهای متعدد مانند هیات 251 مکرر با تفویض اختیارات شوراهای مالیاتی کشور به استان ها و همچنین حضور نمایندگان تشکل های تولیدی در جلسات هیات ها و شوراهای جهت نظارت بر نحوه رسیدگی پرونده های واحدهای تولیدی با رعایت قوانین مربوطه بازمی گردد. اما دهمین بند در نظر گرفته شده برای کارگروه های استانی به بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به نحوه تعیین تکلیف برای تسهیلات دریافت شده توسط واحدهای تولیدی از بانک ها با توجه به برنامه ارائه شده از سوی واحدهای تولیدی و تایید بانک و کارگروه پرداخته و برای اجرایی کردن این بند 9 زیرگروه در نظر گرفته است.

براساس پیش نویس این آیین نامه (تعدیل و اصلاح تضامین تسهیلات، ارزیابی مجدد وثایق و تجمیع کلیه قراردادهای تسهیلات واحدهای تولیدی در ذیل یک قرارداد، تنفس، امهال و تقسیط مجدد بدهی ها حداکثر به مدت 7 سال، تنفس، امهال و تقسیط تسهیلات سرمایه در گردش معوق حداکثر به مدت سه سال، چگونگی واگذاری مجدد واحدهای تولیدی تسهیل شده توسط بانک های عامل به مالکان بدون پیش پرداخت و به صورت اجاره به شرط تملیک در مدت 6 تا 10 سال، پرداخت تسهیلات، تعهدات و مشوق ها با ارائه گواهی، پذیرش اوراق خزانه و مدت دار دولتی از سوی ادارات مالیاتی و تامین اجتماعی و بانک ها، بررسی شرایط پرداخت تسهیلات و نبود مانع نسبت به پرداخت تسهیلات جدید به واحدهای تولیدی دارای بدهی) زیرگروه های این بند از پیش نویس این آیین نامه است. یکی دیگر از موارد پیش بینی شده در پیش نویس این آیین نامه نیز به اتخاذ تصمیم برای امهال و تقسیط تعهدات یا بدهی های واحدهای تولیدی به شرکت های خدمات رسان از جمله آب، برق، گاز و... به مدت حداکثر سه سال (به نحوی که مجموع امهال و تقسیط از سه سال تجاوز نکند) مربوط می شود. اما دوازدهمین وظیفه و تکلیف پیش بینی شده برای کارگروه های استانی شامل اتخاذ تصمیم جهت بخشودگی جرایم مالیاتی قابل بخشش واحد تولیدی تا 100 درصد و تقسیط بدهی قطعی شده از تاریخ ابلاغ به مدت سه سال و صرفا برای واحدهای تعطیل که قصد راه اندازی واحد تولیدی را دارند تقسیط بدهی مذکور بعد از گذشت سه سال با رعایت قوانین مربوط صورت پذیرد؛ برای این بند نیز تبصره ای در نظر گرفته شده است که براساس آن در شرایط خاص به تشخیص کارگروه و در چارچوب قوانین تقسیط سه ساله از زمان تصویب در کارگروه لحاظ شود. یکی دیگر از بندهای پیش بینی شده در این پیش نویس به اتخاذ تصمیم در مورد حذف موقت مدیران واحدهای تولیدی در سامانه اجرائیات سازمان امور مالیاتی و حل و فصل مشکلات واحدهای تولیدی حداکثر ظرف یک ماه در غیر این صورت در زمان تعیین شده مجددا نام واحد تولیدی بدهکار در سامانه با رعایت قوانین مربوطه رویت خواهد شد.

اتخاذ تصمیم برای اخذ مالیات ارزش افزوده به صورت مدت دار برای واحدهای تولیدی که فروش مدت دار دارند تا به تبع صورت حساب مدت دار، در زمان پرداخت صورتحساب، ارزش افزوده اخذ شود با رعایت قوانین مربوطه یکی دیگر از تکالیفی است که بر عهده کارگروه های استانی گذاشته شده است. همچنین براساس یکی دیگر از بندهای پیش بینی شده در پیش نویس این ماده قانونی سازمان امور مالیاتی بدوا حق رد دفاتر مالی واحد تولیدی (شامل روزانه و کل) را ندارد و در صورت عدم پذیرش دفاتر تکلف است کارگروه را مطلع کرده و سازمان امور مالیاتی باید با نظارت کارگروه و هماهنگی با موسسات حسابرسی معتبر و واحد تولیدی، حداکثر ظرف مدت یک ماه بررسی و اصلاحات لازم در دفاتر را انجام و مورد تایید قرار دهند و در صورت عدم پذیرش اصلاحات توسط واحدهای تولیدی و کتمان حقیقت، سازمان امور مالیاتی مطابق قوانین مربوطه اقدام کند.

اتخاذ تصمیم برای بخشودگی جرایم تامین اجتماعی واحد تولیدی تا 100 درصد و تقسیط تعهدات و بدهی آنها به مدت 5 سال شانزدهمین بند در نظر گرفته شده در این پیش نویس برای کارگروه های استانی است. از سوی دیگر براساس بند 17 این پیش نویس این نکته در نظر گرفته شده است که حداقل شرایط، تسهیلات و مشوق های بندهای فوق در جهت حفظ و پایداری تولید و اشتغال باید به حدی باشد تا بتواند میزان تولید واحد تولیدی را به «نقطه سربه سر هزینه عملیاتی و غیر عملیاتی» با تشخیص مشاور ذی صلاح در کمترین زمان ممکن برساند. همچنین براساس یکی دیگر از بندهای این پیش نویس کلیه دستگاه های اجرایی و خدمات رسان به ویژه بانک ها مکلفند قبل از هرگونه اقدام قانونی علیه واحدهای تولیدی مراتب را به دبیرخانه کارگروه اعلام کنند و کارگروه باید حداکثر طی مدت یک ماه تصمیمات لازم جهت رفع مشکلات را اخذ کند (ملاحظات امنیتی و سلامت مشمول این ماده می شود).

از سوی دیگر براساس نوزدهمین بند این پیش نویس انجام هماهنگی و اقدام لازم جهت توقف یا مسکوت کردن یک ماهه اقدامات قضایی و اجرایی دستگاه ها و بانک ها و موسسات مالی علیه واحدهای تولیدی نیز از دیگر وظایفی است که برای کارگروه های استانی در نظر گرفته شده است. اتخاذ تصمیم جهت تسهیل شرایط ورود مواد اولیه، ماشین آلات و تجهیزات واحدهای تولیدی از دیگر اختیاراتی است که به کارگروه های استانی تفویض شده است. از دیگر موارد پیش بینی شده در این پیش نویس برای کارگروه های استانی می توان به بررسی و کنترل حق انتفاع اراضی براساس قیمت تمام شده در شهرک های صنعتی استان و تعیین تعدیل شرایط واگذاری اراضی شهرک های صنعتی مورد تقاضای واحد تولیدی در مورد لزوم اشاره کرد.

براساس پیش نویس آیین نامه اجرایی ستاد تسهیل و رفع موانع تولید همچنین استمهال اقساط حق بهره برداری از زمین شهرک های و نواحی صنعتی نیز در شرح وظایف کارگروه های استانی گنجانده شده است. بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد تسهیل ارزیابی زیست محیطی طرح های سرمایه گذاری در استان با رعایت قوانین مربوطه بیست و چهارمین بند پیش بینی شده در این پیش نویس است. از سوی دیگر در این پیش نویس این نکته نیز پیش بینی شده که بررسی سقف اختیارات هربانک برای تصویب تسهیلات تعهدات در استان بابت تسهیلات موضوع این آیین نامه با مصوبه کارگروه و در صورت تایید ارکان اعتباری ستاد مرکزی آن بانک قابل افزایش است.

همچنین کارگروه می تواند با هماهنگی محاکم قضایی استان نسبت به جلوگیری توقیف واحدهای تولیدی، ماشین آلات، تاسیسات و امکانات مورد نیاز تولید اقدام و تصمیم مناسب جهت لطمه نخوردن به فرآیند تولید اتخاذ و ضمن تهیه گزارش بازدید از واحد تولیدی مطابق آیین نامه شماره 53567/ ت 51721 ه مورخ 1395/05/06 از هرگونه اقدامی که باعث تعطیلی موقت یا دائم واحد تولیدی می شود، با کسب نظر محاکم قضایی ممانعت به عمل آورد. از سوی دیگر براساس بند 27 پیش نویس آیین نامه اجرایی ستاد تسهیل و رفع موانع تولید از آنجا که فعال بودن ظرفیت تولیدی جهت استمرار تولید و اشتغال از اهمیت بسزایی برخوردار است، بنابراین در صورتی که واحد تولیدی نتواند تعهدات خود را نسبت به اجرای مصوبات کارگروه ستاد انجام دهد در جهت حفظ استمرار تولید و اشتغال کارگروه مکلف است با همکاری واحد تولیدی نسبت به اجرای راهکارهایی نظیر تولید بدون کارخانه، مشارکت در تولید، احاله مدیریت بنگاه به هیات حمایت از صنایع و یا روش های مناسب دیگر نسبت به فعال سازی واحد اقدام کند.

همچنین کارگروه استانی مکلف است علل رکود یا توقف واحد تولیدی یا به طور کلی موانع تولید را مستمرا شناسایی و پس از بررسی عملکرد و اثر بخشی مصوبات بر رونق تولید را در بازه زمانی سه ماهه به همراه راهکارهای لازم جهت رفع آنها را در کارگروه تصویب و یا در صورت ضرورت پیشنهادهای لازم را به ستاد اعلام کند. پرداخت تسهیلات به طرح های مختلف (رونق تولید، بازسازی و نوسازی و توسعه روستایی و...) با تصویب کارگروه ستاد در اولویت اعطای تسهیلات بانک ها قرار خواهند گرفت یکی دیگر از مواردی است که در پیش نویس آیین نامه اجرایی ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در نظر گرفته شده است. اما براساس بند 30 این قانون تامین نیروی انسانی، امکانات و تجهیزات با هماهنگی دبیر و رئیس کارگروه، به وسیله دستگاه های عضو تامین می شود، همکاری تشکل های بخش خصوصی در این زمینه بلامانع خواهد بود. از سوی دیگر در آیین نامه این قانون این نکته نیز پیش بینی شده است که مصوبات ستاد برای تمامی دستگاه های اجرایی و شرکت های خدمات رسان و بانک ها با رعایت قوانین حاکم لازم الاجرا است. اما در سی و دومین بند پیش نویس آیین نامه اجرایی ستاد تسهیل و رفع موانع تولید آمده در صورتی که بانک های عامل امکان تحقق مصوبات کارگروه را نداشته باشند مکلفند نسبت به ارائه دلایل توجیهی خود به کارگروه اقدام کنند در صورت عدم پذیرش دلایل بانک از سوی کارگروه، موضوع به هیات خبرگان بانکی و اقتصادی موضوع ماده 62 قانون ارجاع خواهد شد.

